

Развој и спровођење политика у вези са вештинама управљања каријером (ВУК)

КРАТАК ПРЕГЛЕД

EUROPEAN LIFELONG
GUIDANCE POLICY
NETWORK

Развој и спровођење политика у вези са вештинама управљања каријером (ВУК)

Ово су питања на која политике у вези са вештинама управљања каријером треба да одговоре, на начин који је идентификован у Пакету европских ресурса (2012) ELGPN-а. Наведени закључци и препоруке су засновани на искуствима држава чланица мреже ELGPN.

Шта ВУК представљају у вашој држави?

- Окупите све кључне партнере и експерте у дискусији о целоживотном вођењу и вештинама управљања каријером.
- Разрешите питања која се односе на дефиниције тих концепата.
- Предложите редослед корака или иницијални план којим би се олакшало заједничко разумевање вештина управљања каријером.

Која врста координације и сарадње је неопходна да би се од стручњака добиле смернице за развој и спровођење програма за развој вештина управљања каријером?

Оформите национални форум за целоживотно вођење чији би чланови били сви кључни актери, са јасним задатком да развије оквир за вештине управљања каријером и да пружи саветодавну подршку у доношењу политика у вези са ВУК-ом.

Коју улогу имају друштвени партнери у развоју ВУК грађана?

Развој ВУК је стратешко питање политика које влада решава у сарадњи са друштвеним партнерима.

Очекивано је да у малим и средњим предузећима доступност програма за развој вештина управљања каријером, њихов квалитет и прилике да се њима овлада буду спроведени активностима националних служби за запошљавање, националних или специјалистичких каријерних центара, синдиката или приватних пружалаца услуга.

СИСТЕМСКА ПИТАЊА

ДОСТУПНОСТ И УКЉУЧЕНОСТ

Које стратешке одлуке треба донети да би се осигурали широка доступност програма ВУК и праћење њихових квалитета?

Политичке одлуке у вези са развојем ВУК треба да буду донете на високом нивоу у вези са националним, регионалним наставним плановима и програмима, одговарајућим финансирањем, координисаним националним стратегијама, сличним средњорочним циљевима и заједничким корацима за даљу имплементацију.

Како осигурати да грађани буду охрабрени да развијају ВУК и да разумеју спољне утицаје, као што је утицај друштва на њихове каријерне путеве?

Процена у којој је мери појединац овладао вештинама управљања каријером не треба да буде сведена само на самопроцену, већ треба да буде повезана са друштвеним изазовима и да их узима у обзир: на који начин појединац подноси и решава тешке животне услове или услове на тржишту рада и да ли позитивно реагује на промене.

На који начин грађани развијају ВУК током свог живота?

- Развој вештина управљања каријером треба да се посматра као стални процес.
- Не треба подразумевати да грађани сами усвајају ВУК.
- У различитим секторима треба користити исте концепте и методе за развој вештина управљања каријером.

Ко ће подучавати и обучавати грађане да развију ВУК? Какве обуке су (полу)професионалци прошли за наставу и обуке у вези са ВУК?

- Програме за развој вештина управљања каријером треба да спроводе професионалци и полупрофесионалци, односно тутори или саветници за запошљавање.
- Сви програми иницијалне обуке наставника треба да садрже обавезан модул о целоживотном вођењу и развоју ВУК-а.
- Полупрофесионалци треба да имају прилику да стекну квалификације у области целоживотног вођења и да имају подршку у развијању и одржавању целоживотне перспективе свог рада.

На који начин запослени и незапослени грађани уче и стичу ВУК?

Треба развити оквир ВУК-а као основу за процену стечених вештина управљања каријером међу запосленима и незапосленима и као принципе водиле за њихово даље учење.

НАСТАВА И УЧЕЊЕ ВЕШТИНА УПРАВЉАЊА КАРИЈЕРОМ

КВАЛИТЕТ И ДОКАЗИ

На који начин треба процењивати ВУК грађана током њихових живота?

- Треба предузети мере да се развију формативне и сумативне процене ВУК-а.
- Награде и други механизми којима се препознају и признају искуства у развоју ВУК-а представљају елементе ефектног пружања услуга целоживотног вођења.

На који начин треба мерити утицај програма ВУК?

- У доношењу одлуке о природи утицаја који ће се мерити треба се упознати са постојећим истраживањима и узети их у обзир.
- Треба користити и квантитативне и квалитативне приступе у мерењу утицаја целоживотног вођења, при чему развој ВУК-а треба да буде кључни циљ и исход учења. У публикацији „Целоживотно вођење засновано на доказима: Водич за кључне налазе за делотворну политику и праксу“ (2014) наведено је неколико примера.

Које критеријуме треба користити у процени квалитета пружања услуга за развој ВУК-а?

- Треба користити оквир који садржи следеће кораке: улаз–процес–исход–евалуација.
- Препоручује се коришћење индикатора, критеријума и могућих врста података који су наведени у Оквиру обезбеђења квалитета и заснованости на доказима ELGPN-а. Обрасци који су дати у том оквиру садрже примере шта и како се може процењивати у пружању услуга ВУК-а.

EUROPEAN LIFELONG GUIDANCE POLICY NETWORK (ELGPN) aims to assist the European Union Member States (and the neighbouring countries eligible for the Erasmus+ Programme) and the European Commission in developing European co-operation on lifelong guidance in both the education and the employment sectors. The purpose of the Network is to promote co-operation and systems development at member-country level in implementing the priorities identified in EU 2020 strategies and EU Resolutions on Lifelong Guidance (2004; 2008). The Network was established in 2007 by the Member States; the Commission has supported its activities under the Lifelong Learning Programme and the Erasmus+ Programme.

ВЕШТИНЕ УПРАВЉАЊА КАРИЈЕРОМ (ВУК) односе се на „разноврсне компетенције које појединцима и групама омогућавају прикупљање, анализу, синтезу и организацију информација о себи, образовању и свету рада као и на вештине потребне за доношење и спровођење одлука и реализацију каријерних прелаза”. Развој ВУК-а представља важан циљ целокупних услуга целоживотног вођења. Развој ВУК-а грађана јесте изузетно значајан алат у областима запошљавања, образовања и обука, омладине и социјалне политике како би се остварили циљеви стратегије Европа 2020 (Европска комисија, 2011).

Овај ELGPN алат намењен је доносиоцима политика који желе да развију свеобухватне националне политике целоживотног вођења са нагласком на стицање ВУК. Таква потреба се може јавити у светлу различитих политика целоживотног вођења које постоје у Европи да би се превазишли постојећи недостаци у пружању услуга на националном нивоу и да би се поставила основа за будући развој те области. Овај алат је намењен да подржи доносиоце одлука у разматрању сваког од тих важних питања, помоћу размене знања, примера добрих пракси и закључака између држава чланица мреже ELGPN.

Овај ELGPN алат се заснива на раду чланица мреже у периоду 2009–2015, и то оних чланица које су биле активне у Радном пакету/Кластеру за преглед политика, који се бавио вештинама управљања каријером, уз подршку консултаната Анемари Омен 2013–2015. (Холандија), проф. Роналда Султана 2009–2012. (Малта) и представника председавајућих држава Лене Николау 2013–2015. (Кипар), Ане Фроберг и Јоргена Брока 2014–2015. (Данска), Јасмина Мухича 2009–2012. (Чешка Република) и партнерских организација мреже ELGPN. ELGPN је мрежа држава чланица која добија финансијску помоћ од Европске уније из програма Еразмус+. Овде изнети ставови су ставови мреже ELGPN и не означавају нужно службени став Европске комисије или било које особе која делује у име Комисије.

Интегрална верзија ове публикације доступна је у штампаном и електронском издању на сајту ELGPN мреже.

© Европска мрежа политике целоживотног вођења (ELGPN)

Координатор за период 2007–2015:
Универзитет Ливаскила, Финска
Фински институт за истраживања у образовању (FIER)
<http://elgpn.eu>
elgpn@jyu.fi

Дизајн: Марти Минкинен, Фински институт за истраживања у образовању (FIER)

Превод на српски у издању Euroguidance центра у Републици Србији, 2015.

ISBN 978-951-39-6340-8 (штампано издање на енглеском језику)
ISBN 978-951-39-6341-5 (pdf издање на енглеском језику)

<http://elgpn.eu>